

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: **R. H.**
bytem X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované (dále též „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí žalované ze dne X, č.j. X (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci podle ust. § 29 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „ZDP“). přiznán od 30. 10. 2018 starobní důchod ve výši

17 752 Kč měsíčně. Vyplácený vdovský důchod náleží podle ust. § 59 ZDP od 30. 10. 2018 ve výši 1 580 měsíčně, celkem od 10. 10. 2018 náleží žalobci 19 332 měsíčně. Výše starobního a vdovského důchodu byla následně valorizována.

II. Žaloba a její doplnění

2. Žalobce uvedl, že dne 4. 9. 2023 podal žádost o přiznání starobního důchodu. Požadoval přitom jeho zpětné vyplacení od 30. 10. 2018 do 31. 8. 2023. Nárok na starobní důchod mu přitom vznikl již v roce 2016. V roce 2015 žalobce ovdověl a rozhodnutím žalované ze dne 16. 12. 2015, č.j. 51021062 mu byl vyměřen vdovecký důchod. Starobní důchod byl žalobci přiznán rozhodnutím ze dne X, č.j. X, a to od 30. 10. 2018, neboť požadoval vyplacení 5 let zpátky. S tímto rozhodnutím žalobce nesouhlasí, a to v části týkající se zpětného vyúčtování jeho starobního důchodu za uvedené období, protože zpětný propočet jeho starobního důchodu není v souladu se ZDP. Při souběhu důchodu se má totiž vyplatit celý větší důchod (zde starobní), včetně poloviční procentní části vdoveckého důchodu.
3. Žalobce namítal, že zpětný výpočet je snížen a neodpovídá ZDP při souběhu důchodů. Výpočet žalovaná provedla při zjednodušeném a obecném vyjádření takto: $B - A = C$. B je přitom celková výše starobního důchodu včetně započitatelné procentní výměry výše vdoveckého důchodu za 5 let. A je celkový vdovecký důchod odečtený od B za 5 let. C je pak část starobního důchodu vyplaceného žalobci na účet za 5 let. Dle žalobce by uvedený výpočet byl snad použitelný toliko v případě, kdy nedochází k souběhu důchodů, starobní důchod není pro předmětné období stanoven, potom vyplacení zpětné části doplatku je možné uvedeným odpočtem vyplaceného vdovského důchodu. Výše vyplaceného doplatku starobního důchodu je pak nižší o cca 490 tis Kč. K výpočtu v kontextu ZPD je správné použít vztah $(A + B) - A = B$. V závorce jsou přitom poukázány a schválené částky důchodů, které jsou již za předmětné období stanoveny, vyplaceny a platí souběžně při zpětném propočtu. Výpočty jednotlivých důchodů v rozhodnutích pak žalobce nezpochybňuje.
4. Žalobce podáním ze dne 24. 6. 2024 konkretizoval a upřesnil, že rozporuje zpětný výpočet při souběhu výpočtu doplatku uvedený v rozpisu výpočtu doplatku ze dne 19. 12. 2023, č.j. K-19.12.2023-43/531021062. Výpočet provedený žalovanou je správný, pokud nedochází k souběhu důchodů, např. při přiznání starobního důchodu k datu 13. 1. 2024. Potom lze výpočet provést způsobem, jak učinila žalovaná. Starobní důchod je však k tomuto datu i tak vyšší. Zpětný výpočet důchodu při přiznání starobního důchodu od 30. 10. 2018 je nutno vypočítat podle ZDP a § 59 odst. 1 ZDP. Výpočet je pak v obecné rovině v žalobě uveden pro oba termíny přiznání starobního důchodu. Celkový rozdíl mezi výpočty za 5 let je 480 639 Kč v neprospěch žalobce. Proto byla podána žalobce, neboť není v zájmu žalobce sám si snižovat starobní důchod posunem odchodu do důchodu o 5 let.

III. Vyjádření žalované k žalobě

5. Žalovaná ve vyjádření především uvedla, že mezi stranami je spor, týkající se výše rozsahu a doplatku důchodu. Žalobce splnil podmínky nároku na starobní důchod ke dni 21. 10. 2016, kdy dosáhnul důchodového věku. Po tomto datu až do přiznání starobního důchodu, tj. do 30. 10. 2018 vykonával výdělečnou činnost, tj. celkem 720 dnů. Starobní důchod byl žalobci přiznán od 30. 10. 2018, tj. od data, které si sám zvolil. Ke dni přiznání starobního důchodu žalobce pobíral vdovecký důchod ve výši 5 860 Kč měsíčně skládající se ze základní výměry 2 700 Kč měsíčně a procentní výměry ve výši 3 160 Kč měsíčně. Od 30. 10. 2018 byla procentní výměra přiznaného starobního důchodu vyšší, než procentní výměra vypláceného vdoveckého důchodu, a tudíž náležela dle § 59 ZDP žalobci procentní výměra starobního důchodu v plné výši a procentní výměra vdoveckého důchodu v poloviční výši ($3160/2$), tj. 1 580 Kč měsíčně a základní výměra pouze jednou, a to ke starobnímu důchodu. Žalobci tak k datu přiznání starobního důchodu náleží celkem 19 332 Kč ($17\,752 + 1\,580$) měsíčně. Rozhodnutím žalované ze dne X, č.j. X byl tedy žalobci správně přiznán starobní důchod ve výši 17 752 Kč (procentní výměra starobního důchodu ve výši 15 052 Kč plus základní výměra starobního důchodu ve výši 2 700 Kč) a vdovecký důchod ve výši 1 580 Kč (polovina procentní výměry vdoveckého důchodu, tj. $3\,160/2 = 1\,580$ Kč). Při výpočtu doplatku je pak od této náležející částky (představující souběh starobního a vdoveckého důchodu) odečtena částka nenáležející vyplacená (např. za období od 30. 10. 2018 do 13. 1. 2019 ve výši 5 860 Kč). Tento rozdíl, představující zúčtování náležející a nenáležející částky, je za pomoci koeficientu (představuje počet splátek důchodu za předmětné období) vyplacen jako doplatek důchodu. Výsledná částka tedy představuje doplatek starobního a vdovského důchodu po zúčtování nenáležející částky vdovského důchodu. Navržená konstrukce výpočtu je pro žalovanou nesrozumitelná, stejně tak není zřejmé, jak žalobce dospěl k závěru, že výše vypláceného doplatku starobního důchodu je nižší o cca 490 tis Kč za 5 let. Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby.

IV. Replika žalobce

6. Žalobce v replice zdůraznil, že dopočet žalované není ani de facto ani de iure v souladu se ZDP. Aby byl vyplacen při souběhu důchodů plný starobní důchod, včetně poloviny procentní výměry vdoveckého důchodu, měl by být dopočet důchodů proveden podle vztahu $(A + B) - A = C$. V závorce jsou pak uvedeny všechny částky zaslané žalovanou žalobci na účet. Výpočet podle vzorce $B - A = C$ je pak možný toliko v případě, kdy k souběhu důchodů nedochází, což by nastalo při výměře důchodu žalobci až po 4. 9. 2023. Ve vyjádření žalované rovněž není uvedena právní úprava, podle níž byl proveden zpětný dopočet. Žádná právní úprava přitom nemůže eliminovat platný zákon.

V. Posouzení věci krajským soudem

7. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
8. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2

s.ř.s), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

9. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
10. Soud k věci uvádí, že žalobce nerozporoval, že splnil podmínky nároku na starobní důchod ke dni 21. 10. 2016, kdy dosáhnul důchodového věku. Po tomto datu až do přiznání starobního důchodu, tj. do 30. 10. 2018 vykonával výdělečnou činnost, tj. celkem 720 dnů. Starobní důchod byl žalobci přiznán od 30. 10. 2018, tj. od data, které si sám zvolil. Celková výše procentní výměry starobního důchodu přitom činí 15 052 Kč (12 736 Kč + 2 316 Kč), Celková výše starobního důchodu ke dni jeho přiznání, tj. k 30. 10. 2018 činila částku 17 752 Kč, která se skládala z výše základní výměry starobního důchodu a procentní výměry starobního důchodu. Ke dni přiznání starobního důchodu pak žalobce pobíral vdovecký důchod ve výši 5 860 Kč měsíčně, který se skládal ze základní výměry ve výši 2 700 Kč měsíčně a procentní výměry ve výši 3 160 Kč měsíčně. Žalobce přitom v žalobě uvedl, že výpočty jednotlivých důchodů v rozhodnutích nezpochybňuje. Ani proti takto určenému výši důchodu v žalobě nijak nebrojil.
11. Soud k věci uvádí, že podle § 59 odst. 1 ZDP *jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního nebo invalidního důchodu a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu anebo sirotčího důchodu, vyplácí se nejvyšší důchod v plné výši (§ 4 odst. 2 věta první) a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry, nestanoví-li se jinak v odstavci 2; starobním důchodem se pro účely části věty před středníkem rozumí starobní důchod v plné výši, i když je podle § 37 odst. 1 vyplácen ve výši poloviny. Podle předchozí věty se postupuje obdobně, jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu a sirotčího důchodu. Je-li výše několika důchodů stejná, krátí se podle věty první nejdříve sirotčí důchod a poté vdovský nebo vdovecký důchod. Má-li oboustranně osiřelé dítě nárok na dva sirotčí důchody, vyplácí se vyšší sirotčí důchod v plné výši (§ 4 odst. 2 věta první) a nižší sirotčí důchod se vyplácí ve výši procentní výměry; je-li výše obou sirotčích důchodů stejná, vyplácí se jeden sirotčí důchod v plné výši a druhý sirotčí důchod ve výši procentní výměry. Má-li oboustranně osiřelé dítě nárok na dva sirotčí důchody, považuje se pro účely vět první až třetí za sirotčí důchod úhrn sirotčích důchodů po úpravě podle věty čtvrté.*
12. Soud k věci dále uvádí, že ke dni přiznání starobního důchodu žalobce pobíral vdovecký důchod ve výši 5 860 Kč měsíčně skládající se ze základní výměry 2 700 Kč měsíčně a procentní výměry ve výši 3 160 Kč měsíčně. Od 30. 10. 2018 byla procentní výměra přiznaného starobního důchodu vyšší, tj. činila 15 072 Kč, než procentní výměra vypláceného vdoveckého důchodu, a tudíž náležela dle § 59 ZDP žalobci procentní výměra starobního důchodu v plné výši a procentní výměra vdoveckého důchodu v poloviční výši (3160/2), tj. 1 580 Kč měsíčně a základní výměra pouze jednou, a to ke starobnímu důchodu. Žalobci tak k datu přiznání starobního důchodu náleží celkem 19 332 Kč (17 752+1580) měsíčně. Rozhodnutím žalované ze dne 22. 1. 2024, č.j. R-22.1.2024 -423/531 021 062 byl tedy žalobci správně přiznán starobní důchod ve výši

17 752 Kč (procentní výměra starobního důchodu ve výši 15 052 Kč plus základní výměra starobního důchodu ve výši 2 700 Kč) a vdovecký důchod ve výši 1 580 Kč (polovina procentní výměry vdoveckého důchodu, tj. $3\,160/2 = 1\,580$ Kč). Při výpočtu doplatku je pak od této náležející částky (představující souběh starobního a vdoveckého důchodu) odečtena částka nenáležející vyplacená (např. za období od 30. 10. 2018 do 13. 1. 2019 ve výši 5 860 Kč). Tento rozdíl, představující zúčtování náležející a nenáležející částky, je za pomoci koeficientu (představuje počet splátek důchodu za předmětné období) vyplacen jako doplatek důchodu. Výsledná částka tedy představuje doplatek starobního a vdovského důchodu po zúčtování nenáležející částky vdovského důchodu. Soud v takovém postupu žalované neshledal namítané pochybení.

13. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl, jak je ve výroku I. uvedeno.

VI. Náhrada nákladů řízení

14. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II. rozsudku). Žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat ve smyslu § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok III. tohoto rozsudku).

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V Brně dne 25. července 2025

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce

